

Komentajan opas Ahveniston sankarihaudoille

Päivitetty 2015 / Retku

Yleistä

Hämeenlinnan alueella partiolaisten perinteenä on tehdä vuosittainen kunniakäynti sankarihaudoille itsenäisyyspäivänä 6.12. Itse asiassa Hämeenlinnan alueen lippukuntien yhteistyö on syntynyt näiden kunniakäyntien järjestelyjen koordinoimiseksi.

Päätapahtuma järjestetään Hämeenlinnassa Ahveniston hautausmaalla. Nummen Eränkävijät järjestää kunniakäynnin Vanajan sankarihaudalle. Hämeenlinnan alueen partiolaiset ry tukee muissa seudun kunnissa toimivia lippukuntia omien tapahtumiensa järjestelyissä. Perinteisesti itsenäisyyspäivänä partiolaiset käyvät sankarihaudoilla myös Tuuloksessa ja Rengossa.

Järjestysvuorot

Hämeenlinnan lippukuntien vuosittaiset vastuualueet on merkitty järjestämisvuoroluetteloon. Hapin hallitus muistuttaa lippukuntia vastuutehtävistään hyvissä ajoin ennen itsenäisyyspäivää, sekä varmistaa, että kukin lippukunta on ymmärtänyt oman vastuutehtävänsä oikein ja osaa sen suorittaa.

Tässä ohjeessa kerrotaan toiminnasta Ahveniston sankarihaudoilla, mutta kynttilät ja seppele toimitetaan myös Vanajan hautausmaalle (Nummen eränkävijät).

Tehtävät

	2015	2016	2017	2018	2019
Tilaisuuden komentaminen	HäMk	Kaska	Lity	HämHa	Japo
Haudan vartioiminen	Japo	HäMk	Kaska	Lity	HämHa
Suomen lippu	HämHa	Japo	HäMk	Kaska	Lity
Kynttilät	Lity	HämHa	Japo	HäMk	Kaska
Seppeleet	Kaska	Lity	HämHa	Japo	HäMk
Tiedotus	Hapin hallitus, lippukunnat omille jäsenille				

Tilaisuuden komentaminen

Liikenteenohjaus

Komentaja hankkii vähintään kaksi liikenteenohjaajaa Ahveniston hautausmaan parkkipaikalle. Liikenteenohjaajilla tulee olla keltaiset heijastinliivit. Paikalla pitää olla reilusti etuajassa. Toinen liikenteenohjaaja ohjaa alueelle tulevat autot joko hautausmaan pääparkkipaikalle tai sen täytyttyä sairaalaa kohti menevälle hiekkatielle. Toinen liikenteenohjaaja opastaa autot parkkipaikalla tyhjille paikoille. Liikenteenohjaajien tulee toimia ripeästi, ettei ohikulkevan Ahvenistontien liikenne jumiudu.

Jos lunta on paljon, voi Hämeenlinnan kaupungilta pyytää parkkipaikan ja sille johtavan tien aurausta leveämmäksi. (Kartta olis kiva!)

Paikka, puhuja ja äänentoisto

Komentaja ottaa ajoissa yhteyttä Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan partiotyöntekijään Malla Lehtovaaraan (p. 040 804 9374) ja sopii hänen kanssaan äänentoistolaitteista ja varmistaa muut käytännön järjestelyt. Häneltä voi myös tiedustella tapahtumaan iltahartauden pitäjää, joka voi olla esimerkiksi pappi. Lippukunta voi halutessaan pyytää myös muuta puhujaa.

Komentaja huolehtii äänentoistolaitteiden pystyttämisestä itse, joten se taito on syytä opetella ennen viime hetkeä.

Komentajan kannattaa ottaa pieni taskulamppu mukaan haudoille.

Haudan vartioiminen

Valitaan tyttö ja poika (mikäli mahdollista), vartioimaan hautaa tilaisuuden ajaksi. Vartijat pukevat päälleen täydelliset partioasut ja valkoiset hansikkaat.

Seppeleet

Seppeleiden kehikoita ja nauhoja käytetään uudelleen niin kauan kuin mahdollista. Seppeleitä tarvitaan kaksi: toinen Ahvenistolle ja toinen Vanajan hautausmaalle. Vanjan seppeleen toimituksesta sovitaan Nummen eränkävijöiden kanssa. Seppeleet tehdään itse havuista tai teetetään kukkakaupassa. Hap maksaa mahdolliset kustannukset.

Sinivalkoisissa nauhoissa lukee teksti:

Olitte valmiit!

Hämeenlinnan alueen partiolaiset.

HÄMEENLINNAN ALUEEN PARTIOLAISET ry

Sepele haetaan pois hautausmaalta viimeistään seuraavana päivänä ja toimitetaan kehikko sekä nauhat Poltinahon seurakuntatalolle Hapin kaappiin säilytykseen.

Sepeleenlaskijoiksi valitaan tyttö ja poika (mikäli mahdollista), joilla on päällään täydelliset partioasut ja valkoiset hansikkaat. Sepeleenlaskijat valitaan vain Hämeenlinnan haudalle. Vanajassa lippukunnat hoitavat sepeleen laskemisen itse.

Suomen lippu

Hämeenlinna-Vanajan seurakunnalla on Suomen lippu, jonka lainaamisesta voi sopia seurakunnan partiotyöntekijän Malla Lehtovaaran (p. 040 804 9374) kanssa.

Suomen lippu tarvitsee kantajan ja vartijat, joilla on täydelliset partioasut, kantovyö ja valkoiset hansikkaat.

Kynttilät

Joinain vuosina kynttilöitä on saatu lahjoituksena eri kaupoilta tai seurakunnilta. Jos lahjoituksia ei saada Hap maksaa kynttilät ja kuitti toimitetaan Hapin rahastonhoitajalle.

Havin pieni
lyhtykynttilä

hautakynttilä

lyhtykynttilä

- [Hautakynttilöitä](#) tarvitaan Ahvenistolle 245 kpl, Vanajaan 65 kpl
- [lyhtykynttilöitä](#) Tuulokseen 60 kpl
- [pieniä Havin kynttilöitä](#) Renkoon 120 kpl

Kaikkien kynttilöiden on oltava valkoisia! Voi olla viisasta tilata muutamia ylimääräisiä varmuuden vuoksi.

Kynttilöiden hankkijat huolehtivat, että kynttilät siirretään ajoissa Partioaitan Hämeenlinnan myymälään, mistä tuuloslaiset, renkolaiset ja vanajalaiset voivat noutaa omansa. Kynttilöiden hankkijat ilmoittavat Tuuloksen Tulikourien, Jaakon

HÄMEENLINNAN ALUEEN PARTIOLAISET ry

Samoojien ja Nummen Eränkävijöiden lippukunnanjohtajille, kun kynttilät ovat noudettavissa.

Ennen sankarihautoja kynttilöiden sytyttäminen on syytä aloittaa ajoissa ja esimerkiksi suojakatos tai peräkärri on näppärä apuväline huonolla säällä. Myös pitkät tulitikut tai pitkä sytytin nopeuttavat toimintaa.

Kulkueen poistuttua haudoilta, kynttilöistä vastaavat tarkastavat, että kaikki kynttilät palavat ja ovat siististi aseteltuina haudoilla.

Tiedotus

Hapin hallitus tiedottaa lippukuntiin sankarihautojen ajasta ja vastuuvuoroista. Lippukunnat ilmoittavat asiasta itse jäsenistölleen. Tässä yhteydessä kannattaa muistuttaa, että mitä tavaroita lippukunnan pitäisi ottaa mukaan. Pienempiä partiolaisia kannattaa muistuttaa heijastimista.

Hapin hallitus lähettää edellisellä viikolla tiedotteen myös paikallismedioihin: Hämeen Sanomiin (toimitus@hameensanomat.fi), Hämeenlinnan Kaupunkiutisiin (kutoimitus@hameenlinnankaupunkiutiset.fi) ja Yle Hämeelle (hame@yle.fi).

Medialle kannattaa kertoa, että partio on Suomen suurin nuorisjärjestö ja että sankarihaudoilla käydään perinteisesti joka vuoden itsenäisyyspäivänä. Partiolaisia on Hämeenlinnan alueella 16 lippukunnassa noin 1100. Tiedotteeseen merkitään komentajan yhteystiedot, jotta lehdistö voi tarvittaessa soittaa ja kysyä lisää. Luultavasti he haluavat tietää kuinka pitkään tämä perinne on jatkunut. Ilmeisesti sankarihaudoilla on vierailtu niin kauan, kun haudat ovat olleet olemassa. Perinteinen kunniakäyntipäivä oli aluksi Yrjönpäivä Partioviikolla. Vuodelta 1963 on säilynyt maininta nuorison soihtukulkueesta sankarihaudoille itsenäisyyspäivänä. Vuodesta 1965 eteenpäin sankarihaudoilla ovat itsenäisyyspäivänä vierailleet nimenomaan partiolaiset.

Toiminta Ahveniston sankarihaudoilla

Jokainen lippukunta ottaa mukaan

- Oman lipun + kantovyön (kantajalla valkoiset hanskat, partioasu)
- Lipunvartijan (valkoiset hanskat, partioasu)
- Heijastin jokaiselle
- Partioasu päälle jokaiselle, alle tarpeeksi lämmintä vaatetta

Järjestäytyminen ja ohjeistus

Partiolaisia pyydetään kokoontumaan Ahveniston hautausmaan portille kello 16.45 säänmukaisessa varustuksessa. Hyvä asu on virallinen partiotakki ja väiski-pipo. Pelkässä partiopaidassa ei kannata palella, mutta huivi on hyvä jättää näkyviin. Komentajalla on syytä olla mukana pieni taskulamppu.

Komentaja käy sekä Suomen lipun että lippukuntien lippujen kantajien kanssa ennen tapahtuman alkua läpi lippukäyttäytymisen. Tämä tarkoittaa sitä, että liput tekevät kunniaa seppeleenlaskun ja rukouksen aikana. Seppeleenlaskijoilta kannattaa varmistaa, että he ovat ymmärtäneet tehtävänsä oikein. Haudanvartijoille osoitetaan etukäteen asemapaikat hautausmaan suuren ristin molemmin puolin. Haudanvartijat seisovat asennossa koko tapahtuman ajan.

Kun partiolaisia alkaa saapua paikalle, aloitetaan kynttilöiden sytyttäminen. Niitä sytytetään 245–250 kappaletta ja jaetaan kaikille partiolaisille vähintään kaksi kynttilää per henkilö. Vanhimille enemmän. Lippukunnat asettuvat hautausmaan portin ulkopuolelle nelijonoon ikäjärjestyksessä vanhimmasta nuorimpaan:

1. Hämeenlinnan Metsänkävijät (1917)
2. Hämeenlinnan Pirteät (1917)
3. Jaarlin Pojat (1930)
4. Hämeen Haka-Versot (1955)
5. Liekkityöt (1957)
6. Kaskenkaatajat (1963).

Mikäli muita lippukuntia on saapuvilla, heille katsotaan oikea sijoitus.

Kulkueen marssijärjestys on:

1. komentaja (ja puhuja)
2. seppeleenlaskijat
3. Suomen lippu lipunvartijoineen
4. lippukuntalippujen lippulinna
5. lippukunnat

Marssietäisyydet ovat suunnilleen samat kuin maakunnallisessa partioparaatissa.

Suomen lippu ja vartijat

5m

Lippukuntien liput

5m

Lippukunnanjohtaja

3m

Lippu ja lipunvartijat

3m

Lippukunnan jäsenet

5m

Seuraava lippukunta

Tilaisuuden kulku

Kello 17.00 kulkue marssii ilman tahtia sankarihaudoille ja pysähtyy aukion laidalle niin että koko kulkue mahtuu aukiolle. Komentaja komentaa: **"Käännös oikeaan päin! Lepo!"**

Ennen seppeleenlaskua komentaja voi halutessaan lausua tervetulosanat. Tarkoitus on kuitenkin pitää tilaisuus mahdollisimman lyhyenä, etteivät pienimmät palellu.

Komentaja komentaa: **"Huomio! Seppeleenlaskijat!"**

Seppeleenlaskijat marssivat muistomerkillä ja lukevat nauhojen tekstin: **"Olitte valmiit. Hämeenlinnan alueen partiolaiset."** Sitten he laskevat seppeleen, tekevät kunniaa ja marssivat takaisin riviin.

Komentaja ohjeistaa kynttilöiden laskun ja tähdentää, ettei kynttilöitä lasketa ennen kuin siihen erikseen kehoitetaan eikä niitä aseteta hautakiven päälle, vaan sen viereen tai eteen. Jos haudalla on jo kynttilä, se ei haittaa mitään.

Komentaja asettuu ensimmäisen hautarivin päähän ja alkaa laskea partiolaisia haudoille. Hautariviin päästetään yhtä monta kynttilää kuin on hautojakin. Lasketaan siis kynttilöitä eikä päitä.

Hautojen lukumäärät ristikäppeliin päin katsottuna ovat seuraavat:

1. rivi 26 kpl
2. rivi 28 kpl
3. rivi 31 kpl
4. rivi 24 kpl
5. rivi 24 kpl
6. rivi 23 kpl
7. rivi 23 kpl
8. rivi 23 kpl
9. rivi 23 kpl
10. rivi 20 kpl

Kun kaikki ovat paikoillaan hautojen luona, komentaja komentaa: **"Laskekaa kynttilät!"** Kynttilänlaskun jälkeen partiolaiset ohjataan riveittäin takaisin rivistöön hyvässä järjestyksessä.

Komentaja kutsuu puhujan, joka pitää isänmaallisen iltahartauden, joka päättyy rukoukseen. Rukouksen aikana liput tekevät kunniaa ja partiolaiset ottavat päähineen päästään. Iltahartauden päättyttyä lauletaan yhteislauluna kaikki säkeistöt virrestä 30, Maa on niin kaunis. Komentajan on hyvä toimia esilaulajana mikrofoniin, jotta laulu kuulostaisi reippaalta.

1. Maa on niin kaunis, kirkas luojan taivas, ihana on sielujen toivotie. Maailman kautta kuljemme laulain, taivasta kohti matka vie.

2. Kiitävi aika, vierähtävät vuodet, miespolvet vaipuvat unholaan. Kirkasna aina sielujen laulun taivainen sointu säilyy vaan.

HÄMEENLINNAN ALUEEN PARTIOLAISET ry

3. Enkelit ensin, paimenille lauloi, sielusta sieluhun kaiku soi: Kunnia Herran, maassa nyt rauha, kun Jeesus meille armon toi.

Laulun jälkeen komentaja komentaa: "**Käännös vasempaan päin!**" Marssitaan ilman tahtia takaisin hautausmaan portille.

Jälkitoimet

Tapahtuman jälkeen komentaja huolehtii äänentoistolaitteiden keräämisestä pois sovittuun paikkaan (yleensä kappelin eteiseen). Kynttilät sytyttänyt lippukunta varmistaa, että kaikki kynttilät ovat jääneet siististi ja että ne palavat. Vialliset korjataan pois ja kivien päälle jätetyt kynttilät siirretään hautakiven viereen. Kynttilöiden pahvilaatikot viedään pahvinkeräykseen.

Sepeleenlaskijat hakevat viimeistään seuraavana päivänä sepeleen pois. Kehikko ja nauhat toimitetaan Hapin kaappiin Poltinahon seurakuntatalolle.